

**МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА
НА ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПОЛИТИКЕ
САОСИГУРАЊА И РЕОСИГУРАЊА У 2015. ГОДИНИ**

Март, 2016. године

На основу члана 163. став 1. тачка 5. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/14) и поглавља VI тачке 38. Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник РС“ бр. 38/15), овлашћени актуар Компаније даје:

**МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА
НА ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПОЛИТИКЕ САОСИГУРАЊА
И РЕОСИГУРАЊА У 2015. ГОДИНИ**

Политика саосигурања и реосигурања Компаније у 2015. години је адекватна ризицима којима је друштво изложено.

Компанија је у току 2015. године вршила послове саосигурања и реосигурања у складу са Одлуком о критеријумима, начину утврђивања, табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја за 2015. годину, као и Правилником о условима и начину саосигурања и реосигурања.

Током 2015. године Компанија је спроводила одговорну и опрезну политику саосигурања и реосигурања вишкова ризика, тако да током године нису забележени случајеви да је у портфељу задржан ризик изнад нивоа самопридржаја, односно да је дошло до погрешне процене, односно потцењивања максимално могуће штете.

1. Адекватност самопридржаја Компаније

Одлуку о критеријумима, начину утврђивања, табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја Компаније за 2015. годину, са Табелом максималног самопридржаја, донео је Надзорни одбор Компаније на 75. седници, одржаној 30.12.2014. године.

Табела максималног самопридржаја је утврђена у складу са правилима струке и критеријумима из наведене Одлуке и Правилника о условима и начину саосигурања и реосигурања.

Имајући у виду однос предложеног максималног самопридржаја и основног капитала, однос максималног самопридржаја и гарантне резерве, као и њихово кретање у последњих осам година, податке о оствареној премији осигурања и штетама у 2015. години и планираном за 2016. годину, њихов однос исказан кроз рацио штета по врстама осигурања укупног портфеља и у самопридржају, премију реосигурања, кретање курса динара у односу на евро, чињеницу да ће се Компанија и у будућем периоду бавити свим врстама осигурања, односно дисперзију ризика и структуру портфеља осигурања и друге показатеље (carmel), предложени износ максималног самопридржаја по врстама осигурања је адекватан да обезбеди сигурност и стабилност пословања.

Табела максималног самопридржаја по врстама осигурања за 2015. год.:

Врста осигурања			Н А З И В	ВИСИНА САМОПРИДРЖАЈА у динарима до:
1	2	3	4	5
НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА				
01			ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	10.000.000
02			ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	1.000.000
03			ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	80.000.000
04			ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	80.000.000
05			ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	25.000.000
06			ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	60.000.000
07			ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	90.000.000
08			ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДРУГИХ ОПАСНОСТИ	340.000.000
09			ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	
	0901		Осигурање од опасности провалне крађе и разбојништва	70.000.000
	0904		Осигурање машина од лома	340.000.000
	0905		Осигурање машинске опреме електропривредних организација од лома	340.000.000
	0906	и 1303	Осигурање објеката у изградњи	340.000.000
	0907	и 1304	Осигурање објеката у монтажи	340.000.000
	0911		Комбиновано осигурање рачунара	340.000.000
	0912		Осигурање рудника са подземном	340.000.000

		експлоатацијом	
	0914	Осигурање залиха у хладњачама	340.000.000
	0999	Сва остала осигурања	340.000.000
10		ОСИГУРАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	
	1001	Обавезно осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима	120.000.000
	1002	Осигурање од одговорности превозника за робу приликом транспорта	60.000.000
11		ОСИГУРАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	25.000.000
12		ОСИГУРАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	
	1201	Обавезно осигурање власника пловних објеката од одговорности за штету причињену трећим лицима - поморски	60.000.000
	1202	Обавезно осигурање власника пловних објеката од одговорности за штету причињену трећим лицима - речни и језерски	60.000.000
	1203	Осигурање од одговорности лица која поправљају пловне објекте	60.000.000
	1205	Осигурање од одговорности превозника за робу приликом транспорта	60.000.000
	1299	Сва друга осигурања од одговорности при употреби пловних објеката	60.000.000
13		ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	
	1301	Осигурање од опште одговорности	120.000.000
	1302	Осигурање произвођача од одговорности за производе са недостатком	120.000.000
	1303	Осигурање уговорене одговорности извођача грађевинских радова	120.000.000
	1304	Осигурање уговорене одговорности извођача монтажних радова	120.000.000
	1305	Осигурање од одговорности власника опасних материја у току транспорта	60.000.000
	1306	Осигурање од одговорности ревизијских друштава	120.000.000
	1309	Осигурање од одговорности лекара	120.000.000
	1312	Осигурање од одговорности друштва за посредовање у осигурању	120.000.000
	1313	Осигурање од одговорности шпедитера у међународном саобраћају	60.000.000
	1314	Осигурање од одговорности шпедитера у домаћем саобраћају	60.000.000
	1315	Осигурање од одговорности у железничком саобраћају	120.000.000
	1399	Сва друга општа осигурања од одговорности	120.000.000
14		ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	25.000.000
15		ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	
	1501	Осигурање јемства - осигурање Тир карнета	10%
	1599	Сва друга осигурања јемства	25.000.000
16		ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	
	1601	Осигурање од опасности прекида рада услед опасности од пожара	340.000.000

	1604	Осигурање од штете због откупа валутних фалсификата	25.000.000
	1605	Осигурање од штете у вези са средствима на текућим рачунима грађана и платним и кредитним картицама	60.000.000
	1699	Сва друга осигурања различитих финансијских губитака	25.000.000
ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА			
20		ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА - Полиса уговорена у динарима	3.500.000 RSD
		ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА - Полиса уговорена у еврима	30.000 EUR
		ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА - Полиса уговорена у доларима	40.000 USD
		ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА - Полиса уговорена у швајцарским францима	36.000 CHF
22		ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	3.500.000 RSD 30.000 EUR 40.000 USD 36.000 CHF

Током 2015. године није било промене самопридржаја.

Максимално могуће штета по врстама осигурања:

Врста осигурања		Максимално могуће штета	Валута
01	Осигурање од последица незгоде	125.000	EUR
02	Добровољно здравствено осигурање	1.000.000	RSD
03	Осигурање моторних возила	175.972.002	RSD
04	Осигурање шинских возила	109.049.849	RSD
05	Осигурање ваздухоплова	3.899.840.000	RSD
06	Осигурање пловних објеката	220.000.000	RSD
07	Осигурање робе у превозу	12.000.000	USD
08	Осигурање имовине од пожара и других опасности	100.000.000	EUR
09	Остала осигурања имовине	6.383.167.462	RSD
10	Осигурање од одговорности због употребе мот. возила	1.200.000	EUR
11	Осигурање од одговорности због употребе ваздух.	111.424.000.000	RSD
12	Осигурање од одговорности због употребе пловних обј.	1.000.000.000	USD
13	Осигурање од опште одговорности	750.000.000	USD
14	Осигурање кредита	400.000	USD
15	Осигурање јемства	60.000	EUR
16	Осигурање финансијских губитака	2.345.142.664	RSD

Утврђени самопридржај, максимално могуће штете по врстама осигурања и закључени уговори о саосигурању и посебно реосигурању обезбеђују спремност Компаније за преузимање ризика, што се може закључити из упоредног прегледа комбинованог рачуна укупног портфеља и у самопридржају по врстама осигурања за 2014. и 2015. годину.

Комбиновани рацио укупно и у самопридржају по врстама осигурања:

Шифра	Врста осигурања	Комбиновани рацио укупног портфеља		Комбиновани рацио у самопридржају	
		31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
1	2	3	4	6	7
01	Осигурање од последица незгоде	111,53%	115,49%	112,45%	116,69%
02	Добровољно здравствено осигурање	117,64%	114,66%	117,67%	114,62%
03	Осигурање моторних возила	112,75%	138,22%	118,03%	139,76%
04	Осигурање шинских возила	71,32%	74,11%	93,64%	100,96%
05	Осигурање ваздухоплова	112,60%	56,80%	-240,72%	153,08%
06	Осигурање пловних објеката	68,01%	127,82%	70,57%	130,53%
07	Осигурање робе у превозу	39,94%	43,43%	50,75%	60,84%
08	Осиг. имовине од пожара и др. опасности	144,03%	121,93%	124,15%	101,03%
09	Остала осигурања имовине	74,53%	96,49%	90,27%	105,05%
10	Осиг. од одгов. због употребе мотор. воз.	84,98%	88,05%	85,35%	88,88%
11	Осиг. од одгов. због употребе ваздух.	36,71%	33,93%	-388,88%	530,32%
12	Осиг. од одгов. због употребе пловних обј.	33,99%	48,73%	59,40%	49,38%
13	Осигурање од опште одговорности	163,77%	70,99%	212,31%	106,08%
14	Осигурање кредита	89,17%	96,30%	90,36%	97,69%
15	Осигурање јемства	31,96%	48,47%	50,86%	106,51%
16	Осигурање финансијских губитака	32,22%	32,87%	44,50%	32,87%
18	Осигурање помоћи на путовању	94,05%	98,75%	94,05%	98,75%
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА (1 до 18)		94,30%	99,53%	96,12%	102,27%

2. Утицај саосигурања и реосигурања на техничке резерве и адекватност капитала

Укупан износ техничких резерви на дан 31.12.2015. године износи 18.815.104 хиљаде динара, док техничке резерве у самопридржају износе 18.123.151 хиљада динара.

Учешће датих саосигурања и реосигурања у укупним техничким резервама Компаније износи 691.953 хиљада динара, односно 3,68%.

Посматрано по врстама техничких резерви учешће датих саосигурања и реосигурања у укупној преносној премији на нивоу Компаније износи 2,49%, у резервисаним штетама 6,44% и у математичкој резерви 0,08%.

Техничке резерве укупно и у самопридржају по врстама осигурања:

у хиљадама динара

Шифра	Врста осигурања	Техничке резерве укупног портфеља	Техничке резерве у самопридржају
а	б	1	2
01	Осигурање од последица незгоде	625.978	624.956
02	Добровољно здравствено осигурање	95.804	95.683
03	Осигурање моторних возила	1.137.775	1.123.825
04	Осигурање шинских возила	45.448	45.281
05	Осигурање ваздухоплова	129.855	18.731
06	Осигурање пловних објеката	28.191	27.847
07	Осигурање робе у превозу	77.219	76.580
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасности	1.380.607	1.185.446
09	Остала осигурања имовине	1.085.379	1.039.128
10	Осигурање од одг. због употребе моторних возила	9.811.759	9.738.125
11	Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	45.681	1.779
12	Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	6.830	4.485
13	Осигурање од опште одговорности	861.083	663.510
14	Осигурање кредита	74.747	74.747
15	Осигурање јемства	9.154	9.154
16	Осигурање финансијских губитака	17.420	14.219
17	Осигурање трошкова правне заштите	0	0
18	Осигурање помоћи на путовању	71.624	71.624
УКУПНО НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		15.504.554	14.815.120
20	Осигурање живота	3.289.302	3.286.783
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	21.248	21.248
УКУПНО ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА		3.310.550	3.308.031
УКУПНО		18.815.104	18.123.151

Структура техничких резерви Компаније на дан 31.12.2015. год (у 000 динара):

ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ	неживотна осигурања	животна осигурања	Укупно
	1	2	3=1 + 2
Преносна премија	7.433.670	1.619	7.435.289
Резерве за неистекле ризике	157.884	0	157.884
Резерве за бонусе и попусте	39.530	0	39.530
Резервисане штете	7.812.916	25.054	7.837.970
Резерве за изравнање ризика	60.554	0	60.554
Математичка резерва		3.283.877	3.283.877
УКУПНО ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ	15.504.554	3.310.550	18.815.104
Учешће реосигураваача и саосигураваача у преносној премији	184.815	0	184.815
Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама	504.619	0	504.619
Учешће реосигураваача у математичкој резерви	0	2.519	2.519
ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ У САМОПРИДРЖАЈУ	14.815.120	3.308.031	18.123.151

Пренос ризика у саосигурање и реосигурање утиче на смањење износа захтеване маргине солвентности Компаније (код неживотних осигурања за 10,99%), односно олакшава испуњење захтева у погледу солвентности и адекватности капитала, прописаних чланом 127. и чланом 128. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/14), односно обезбеђује већу разлику између захтеване и расположиве маргине солвентности.

3. Преглед структуре саосигурања и реосигурања и оцена адекватности спроведене политике

Компанија је као водећи и пратећи саосигуравач, односно цедент, у складу са позитивним законским прописима, током 2015. год. сарађивала са домаћим друштвима за осигурање, односно реосигурање, која поседују дозволу Народне банке Србије за обављање послова осигурања/реосигурања.

Приликом утврђивања ризичности друштава за осигурање и реосигурање са којима Компанија послује користе се све расположиве информације Народне банке Србије о пословању друштава за осигурање и реосигурање, подаци Агенције за привредне регистре и друге јавно доступне информације. Релевантне податке прикупља и обрађује Сектор за управљање ризицима, односно Функција за актуарство и управљање ризицима солвентности.

Кључни партнери Компаније, друштва за осигурање и реосигурање са којима је доминантно пословано током 2015. године, нису имали висок кредитни ризик, односно код њих нису забележене промене које би утицале на погоршање кредитног ризика и његову неповољну оцену.

Преглед износа премије и штета по пратећим и водећим саосигуравачима 2015. године (износи су у 000 динара):

Саосигуравачи	Премија саосигурања I-XII 2015.				Ликвидиране штете I-XII 2015.				Резервисане штете на дан 31.12.2015.			
	Дата саосигурања		Примљена саосигурања		Дата саосигурања		Примљена саосигурања		Дата саосигурања		Примљена саосигурања	
GENERALI	563.961	63,4%	139.449	80,3%	201.560	66,0%	27.697	72,4%	111.016	84,7%	3.807	72,9%
WIENER STADTISCHE	234.670	26,4%	0		17.063	5,6%	0		5.342	4,1%	0	
ДДОР	42.805	4,8%	34.288	19,7%	80.557	26,4%	10.577	27,6%	14.780	11,3%	1.417	27,1%
UNIQA	33.806	3,8%	0		3.192	1,0%	0		0		0	
САВА	3.502	0,4%	0		572	0,2%	0		0		0	
ГЛОБОС	5.554	0,6%	0		1.579	0,5%	0		0		0	
АМС	1.990	0,2%	0		1	0,0%	0		0		0	
ТРИГЛАВ	1.002	0,1%	0		38	0,0%	0		0		0	
СОГАЗ	1.819	0,2%	0		692	0,2%	0		0		0	
АХА	750	0,1%	0		0		0		0		0	
УКУПНО	889.859	100,0%	173.737	100,0%	305.254	100,0%	38.274	100,0%	131.138	100,0%	5.224	100,0%

Посматрано према броју датих саосигурања Компаније активних у 2015. години највеће учешће међу пратећим саосигуравачима заузимају Генерали осигурање (42%), ДДОР (14%) и Wiener са 12,3% учешћа у укупном броју пасивних саосигурања.

Мерено премијом датих саосигурања, највеће учешће има Генерали, затим следи Wiener, док остали пратећи саосигуравачи појединачно бележе знатно мање учешће, што се може видети из претходне табеле.

Компанија је током 2015. године искључиво примала саосигурања од два осигуравача, Генерали осигурања и ДДОР-а, тако да је њихово учешће у броју примљених саосигурања Компаније редом 84%, односно 16%, док је учешће у премији примљених саосигурања Компаније редом 80,3%, односно 19,7%.

У 2015. години Компанија је пласман ризика у реосигурање вршила искључиво код друштва за реосигурање Дунав Ре. Износ премија пренете у реосигурање у 2015. години је 1.508.408 хиљада динара. Учешће реосигуравача у ликвидираним штетама у 2015. години је 1.748.161 хиљада динара, а у резервисаним штетама на дан 31.12.2015. године је 373.482 хиљаде динара.

Надлежни организациони део је утврдио солидан бонитет друштва за реосигурање Дунав Ре, које је 88,41% у власништву Компаније.

Друштво је обезбедило адекватну дисперзију изложености појединачним друштвима са аспекта концентрације кључних показатеља примљених и датих саосигурања, односно реосигурања, имајући у виду учешће ових друштава на тржишту, њихову дисперзију портфеља, искуство пословања, кључне показатеље пословања, досадашњу сарадњу, односно одредбе позитивних законских прописа и др.

У 2015. години нису забележене значајније временске неусклађености, тј. кашњења између исплате штета и наплате потраживања од пратећих саосигуравача и реосигуравача.

Компанија своју изложеност катастрофалним ризицима контролише помоћу одговарајућих портфељских и факултативних уговора о реосигурању, чиме је обезбеђена адекватна политика реосигурања, односно управљања ризицима.

Београд, 22.03.2016. године

Овлашћени актуари:

др Драгица Јанковић
Г.бр. 1270 од 19.01.2007.

Зорица Кнежевић
Г.бр 8657 од 19.11.2015.